

Demeter Gábor

Az északkelet-magyarországi görögkatolikus lakosság társadalmi-gazdasági-demográfiai jellemzői a 19. század elején

A demográfiai jelenségek kapcsán Dányi Dezső (országos léptékben), újabban pedig Illés Tamás (Erdélyben, regresszióanalízissel) mutatott rá, hogy azok felekezeti-etnikai vonatkozásai nem elhanyagolhatók – legalábbis a 19. század végén semmiképpen.¹ Dányi szerint 1890-1910 között erősebb volt a demográfiai sajátosságok és felekezetek-nyelvek közti kapcsolat, mint az alfabetizáció és a termékenység csökkenése közti kapcsolat erőssége, illetve hasonló erősségű, mint az iparosodási mutatók és termékenység esetében. Illés több tucat kvantifikálható valamint nem számszerűsíthető indikátor vizsgálatából azt szűrte le, hogy 1900-1910 között a vallás még meghatározó szerepet játszik a termékenységi mintázatok alakításában. Saját, Sátoraljaújhelyre vonatkozó kutatásaink a demográfiai átmenet előtti korszakra (1870) vonatkozóan erősítették meg a felekezeti szerepét a termékenység alakulásában, igaz csak lokálisan.² A GIS-ta Hungarorum adatbázisba integrált forrásaink szerkezete csak korlátozott mértékben tette lehetővé a demográfia és felekezeti, valamint demográfia és etnikum közti kapcsolat vizsgálatát egy évszázaddal korábban. (Vizsgálataink a családméretre és a többi tényező kapcsolatára, illetve területi mintázataira, továbbá a népességnövekedés területi mintázatának differenciáira redukálódtak a 18. század kapcsán, mivel II. József népszámlálásában a gyerekarány, mint indikátor, nem a mai ismérvek alapján került kialakításra).³

A munkácsi görög katolikus egyházmegye 1806-os schematizmusa⁴ azonban közel 2150 település (az ország településállományának hatoda, Erdélyt is beszámítva) alap-, és mintegy 2000 település (és 500 ezer görögkatolikus lélek, a terület lakosságának 45%-a!) részletes demográfiai-társadalmi adatait közli településszintű bontásban.⁵ Statisztikailag is releváns (azaz helytálló elemzési eredményeket, következtetéseket biztosító) sokaságról van szó, mely az Erdélyen kívüli görög katolikus tanulóvizsgálata szempontjából megkerülhetetlen.⁶ E terület felén az összeírtak egyben a lakosság abszolút többségét teszik ki, így a forrás nélkülözhetetlen a kor és Északkelet-Magyarország történeti statisztikai vizsgálatához éppúgy, mint az egyház- és kultúrtörténet, vagy éppen oktatástörténet szempontjából. Ez utóbbi szempontok vizsgálatához az Udvari István által szerkesztett és kiadott mű teszi közzé a nélkülözhetetlen alapadatokat. Saját korábbi munkánk⁷ pedig az alapadatok térképi feldolgozásával, a történeti demográfia számára indikátorok képzésével, statisztikai kiértékelésével és

¹ Illés Tamás: *A térbeliség és felekezeti hovatartozás differenciáló szerepe a 19–20. századi Székelyföld termékenységi mintázataiban*. PhD-értekezés, ELTE, Budapest, 2022; Dányi Dezső: *Regionális fertilitási sémák Magyarországon a 19. század végén*. *Demográfia* 20 (1977/1): 56–87.

² Demeter Gábor és Bagdi Róbert: *A társadalom differenciáltságának és térbeli szerveződésének vizsgálata Sátoraljaújhelyen 1870-ben*. Kapitális, Budapest – Debrecen.

³ A nemesek fiai és a parasztok és polgárok örökösei sem ide kerültek besorolásra, ha kiskorúak voltak.

⁴ Az elemzés forrásául szolgáló mű: Udvari István: *A munkácsi görögkatolikus püspökség lelkészégeinek 1806. évi összeírása*. Vasvári Pál Társaság Füzetei 3. Nyíregyháza, 1990.

⁵ 130 listázott településről nincs részletes adat (de ez csak 6000 görögkatolikus lelket érint, ellenben itt 94 ezer nem görögkatolikus élt már 1785-ben is), további közel 130 település a névalak azonosíthatatlansága, vagy lokalizálási problémák miatt nem került térképezésre és elemzésre sem.

⁶ Az erdélyi görögkatolikus lakosság társadalmi-gazdasági és demográfiai sajátosságainak elemzésére az 1750-es erdélyi összeírás és a Miskolczi Ambrus-Varga E. Árpád szerzőpáros felekezeti adatsoros gyűjtése alapján egy tanulmányban kísérletet tettünk, összevetve azt a többi felekezeti vonásaival, sajnos azonban két forrásunk eltérő jellege miatt az összehasonlíthatóságuk igencsak korlátozott. Gyémánt, Ladislau – Remus Câmpeanu – Anton Dörner – Florin Mureșan – Amalia Gyémánt: *Conscriptia fiscală a Transilvaniei din anul 1750. I–II*. Editura Enciclopedică, București, 2009-2016; Miskolczi Ambrus – Varga E. Árpád: *Erdély történeti demográfiájának forrásai a XVIII. század második felében. I–II–III. Felekezeti összeírások 1750–1850*. Pro-Print Könyvkiadó Csíkszereda, 2013–2014.

⁷ Demeter Gábor – Kónya Péter: *A munkácsi görögkatolikus püspökség 1806-os összeírásának történeti statisztikai atlasza / A Historical Statistical Atlas of the Greek Catholic Bishopric of Munkács based on the conscription of 1806*. *GIS Historical Studies* 6. Budapest – Prešov, 2023.

főképp a területi különbségek illusztrálásával lépett tovább az adatok (eleddig foghíjas) analízise irányába. Atlaszunk a területi mintázat különbségei mellett számos – így már jól látható, de statisztikai elemzésnek korábban nem alávetett – jelenség vizsgálatára hívja fel a figyelmet, mint például az Alföldre leszivárgó görögkatolikus társadalom és a hegyvidéki kibocsátó közeg eltérő társadalmi és korösszetétele, a prédikáció déli irányba megváltozó nyelve, kétnyelvű prédikációk, stb. További forrásaink (a II. József korabeli népszámlálás és az 1786-os kancelláriai összeírás)⁸ integrálása révén lehetőség nyílik a görögkatolikus lakosság települési arányszámára következtetni éppúgy (kirajzolva a migrációs irányokat), mint társadalomszerkezetének eltéréseire a befogadó közösséghez mérve. Emellett vizsgálni lehet a görögkatolikusság demográfiai mintázatának és társadalmi differenciáltságának eltéréseit többségi és kisebbségi területen, parokiális központban és filiákban, tanítóval bíró és oktatással nem rendelkező településekben egyaránt, vagy a prédikáció nyelve alapján – egyszerű statisztikai lekérdezéssel kiátlagolva az alcsoportokra jellemző, születési, halálozási és házassági arányszámokat, a teljes társadalomhoz mért társadalmi tagolódásukat. (A demográfiai sajátosságait illetően már kevésbé, hiszen hasonlóan nagy területre nincs hasonló részletességű feldolgozott állapotban lévő kimutatásunk a társadalom egészére, vagy akár csak egyes felekezetekre vonatkozóan sem – éppen ez a történeti statisztikai, történeti demográfiai értéke az 1806-os összeírásnak!). Noha a kapott eredmények az ország egészét nem reprezentálják (a területen igen sok a legfejletlenebb 1500 település közé tartozó falu), de az itt közölt táblázatok önmagukban is értékesek, ugyanis a későbbi munkák során referenciaként, összehasonlítási alapként jól hasznosíthatók,⁹ az ország egészéhez képest egy alulfejlett terület sajátosságait illusztrálva.

Vajon a kedvező és kedvezőtlen helyzetben lévő görögkatolikus közösségek között volt-e különbség *prédikációs nyelv* (mint az etnikai iszonyokat leginkább közelítő indikátor) vagy az egyéb vallás jelenléte (sőt, akár túlsúlya) szempontjából (6. táblázat)? Ott, ahol magyar volt a prédikációs nyelv, a görögkatolikus közösség a 100 főt sem érte el, felekezeti arányuk 15% alatt volt. A román nyelvű prédikációs nyelvvel bíró közösségek átlagos létszáma viszont 500 fő felett volt és a görögkatolikusok száma 35%-kal túlta felül az 1785-ös össznépesség számát. Ekkora népességnövekedés 20 év alatt már nagy méretű bevándorlást és áttérést is feltételez, pusztán a természetes szaporulat számlájára írni, a kor egészségügyi viszonyait tekintve, nem lehet. A ruszin prédikációs nyelvű görögkatolikus közösségek átlagos nagysága 250 fő, a szlováké 70 fő, az előbbi a települési lakosság átlag 70%-át jelentette, az utóbbi azonban csak 15%-ot. Az úrbéresek aránya a ruszin prédikációs nyelvű közegben volt a legalacsonyabb, a gyerekek aránya a szlovákoknál (míg a románoknál kiemelkedő, 30% feletti volt, ami nagy természetes szaporulatra is utal). A román és ruszin prédikációs nyelvű települések esetében átlag feletti volt a jobbágyok aránya a görögkatolikusok között, míg magyar nyelv esetében feleennyi. Az összes úrbéres aránya a szlovák és magyar nyelvű prédikációjú településeken volt a legmagasabb, a ruszin nyelvű településeken pedig csak 17%. Ebből következően a magyar és szlovák prédikációs nyelvű településeken az úrbéresek között átlagon felül találunk zselléreket. A születések a halálozásokhoz vagy az összes lakoshoz képest alacsonynak bizonyultak a szlovák prédikációs nyelvű települések esetében, valamint a magyar nyelvi környezetben is, a román és ruszin nyelvi közegben mért értékhez képest.

Ugyanígy, ha a születéseket az új házasságok számához mérjük, megint a ruszin és román nyelvi közeg emelkedik ki, a szlovák pedig mélyen átlag alatti. A halálozási ráta a román nyelvi közeg esetében volt magas, szlovák és magyar közeg esetén alacsony, az új házasságok aránya a magyar nyelvi közegben volt a legmagasabb, román esetében viszont a legalacsonyabb, ami már a felekezeti-nyelvi expanzió lecsengésére utal, legalábbis a természetes szaporulatot, mint forrást tekintve. A magyar és szlovák nyelvi közeg esetében a görögkatolikus úrbéresek (elsősorban a zsellérek miatt) aránya jóval magasabb volt saját társadalmukhoz mérve, mint a többi vallást tekintve, a román nyelvi közeg esetében éppen fordítva. A telkes jobbágyok aránya a többi felekezet esetében volt magasabb (a román nyelvi

⁸ <http://gistahungarorum.abtk.hu>

⁹ Az átlag nem adja vissza a részhalmazok belső differenciáltságát, a szórásokat bemutató táblázatok közlésétől azonban terjedelmi okokból eltekintünk.

környezetet leszámítva), minden prédikációs nyelv esetében. A filiák távolsága a központtól ugyancsak a magyar és szlovák prédikációs nyelvű görögkatolikus közösségekben volt a legnagyobb, akárcsak a házatlan zsellérek aránya a többi felekezet házatlan zselléreinek arányához képest.

Hasonlóképpen elemezhető a görögkatolikus lakosság helyzete a különböző felekezeti többségű településeken (7. táblázat). *Református vagy evangélikus* többségű településen a görögkatolikusok száma átlag 120 és 70 fő volt (vagy 30% és 25%), míg görögkatolikus többség esetén közel 400 fő volt a közösség átlagos mérete, mely legalább 15%-os növekedést mutatott 20 év alatt. Római katolikus többségű településen ez 210 fő és 50-60%. A görögkatolikus gyerekek aránya evangélikus településeken csak 20%, reformátusoknál 25%, római katolikusoknál 23%, görögkatolikus többségű településen viszont 28% volt 1806-ban. Az úrbéresek aránya a görögkatolikusok között átlag feletti volt a református és evangélikus többségű településeken, azonban a jobbágyok aránya csak a római katolikus és görögkatolikus települések esetében volt átlag feletti, míg a zsellérek aránya az evangélikus és református települések görögkatolikussága között volt magas. A születések összes görögkatolikushoz mért értéke az evangélikus falvak görögkatolikussága esetében volt a legmagasabb, míg a református többségű településeken átlag alatti volt, a halálozásokhoz mért születésszám pedig a görögkatolikus és római katolikus települések unitus lakossága esetében volt átlag feletti, az evangélikus és református települések esetében átlag alatti. Kiugró volt az evangélikus falvak görögkatolikussága esetében a görögkatolikus párokra jutó születésszám, bár az új görögkatolikus házasságok számához viszonyítva az érték nagyon alacsony volt (a magas házassági kedv – legalábbis a korábbi tendenciákhoz képest – miatt). A halálozási ráta a református települések unitussága esetében kifejezetten alacsony volt.

Az úrbéresek aránya az evangélikus és református többségű falvakban a görögkatolikusok között volt jelentősebb, a római katolikus többségű falvak esetében azonban éppen fordítva. A teljes jobbágyok aránya minden esetben a többségi társadalomban volt magasabb, a görögkatolikusok felülreprezentáltsága a házatlan és házas zsellérek (főként a református falvakban) esetében igen szembetűnő. Ugyanígy a református és vegyes falvak görögkatolikussága fektűt legmesszebb a parokiális központoktól.

Ha a *görögkatolikus felekezet aránya* szerint (1. táblázat) vizsgáljuk a társadalmi-gazdasági jellemzőket, akkor világos, hogy a gyerekarány proxyjának tekinthető gyónásra képtelen lakosság aránya növekszik a felekezeti kompaktság javulásával párhuzamosan. Az úrbéres lakosság aránya viszont a görög katolikusságon belül csökken, a települések felekezeti homogenitásának fokozódásával, miközben soraikban a teljes jobbágyok aránya folyamatosan nő. Mindeközben a teljes lakossághoz mérve az úrbéresek aránya stagnál, majd enyhén nő a homogén görögkatolikus települések esetében. Az nem meglepő, hogy a görögkatolikus házaspárok aránya az összes párhoz mérve szórványban alacsony és a település felekezeti homogenitásának növekedésével nő. Izgalmasabb, hogy a görög katolikus születések halálozásokhoz mért értéke és a görög katolikus lakosság számához mérve is javul a település felekezeti homogenitásának növekedésével, miközben a születések görög katolikus házaspárokhoz mért aránya esetében inkább stagnálásról beszélhetünk. Ha pedig a gyónásra képtelenek számához viszonyítjuk a görögkatolikus születések számát, akkor leginkább a vegyes, 50%-körűli arányú görögkatolikusság esetében mérhetünk kiugró értéket (a többihez képest – sajnos a nem görögkatolikusok esetében nincs ilyen tömeges adatunk.) A görögkatolikus halálozások aránya magas értékről indulva hullámzott a település felekezeti arculatának homogenizálódásával, de végeredményben ez is csökken. Értelemszerűen az új házasságkötések aránya az összes görögkatolikus pár számához mérve a szórványban, kisebbségben volt magasabb. A házatlan görög katolikus zsellérség kisebbségi helyzetben jelentősen felülreprezentált, a házas zsellérek aránya ugyancsak magasabb körükben, mint a teljes társadalomban, míg teljes jobbágyból (a homogén görögkatolikus településeket értelemszerűen nem számítva) kevesebb van közöttük. Az is evidens, hogy a parókiák az etnikailag homogén településekre települnek leginkább, viszont fontos ismérv, hogy a homogén görögkatolikus települések átlagos lélekszáma kisebb, mint a többi 400 körűli (országos átlag alatti), miközben ezek a falvak kis méretük ellenére mégis a legnagyobb létszámú görögkatolikus közösséget tömörítik.

Ha éppen ezért a fenti mutatókat megnézzük a görögkatolikusok települési lélekszáma szerint differenciálva, nem felekezeti arányuk, hanem *közösségeik mérete* szerint (2. táblázat), akkor látványosan nő köreikben a csoportlétszám növekedésével a „gyerekarány”, csökken, majd stagnál az úrbéresek aránya, miközben a jobbágyok aránya jelentősen nő, a görögkatolikus házaspárok aránya szintúgy, akárcsak a születés/halálozás arány. A görögkatolikus lakosság számához mért görögkatolikus születések száma a kezdeti növekedés után stagnál, a házaspárok számához mért születésszám pedig fluktuált.

A születések aránya az összes gyerek számához mérve csak a legnagyobb görögkatolikus közösségekben esik le. Az új házasságok aránya viszont a kezdeti emelkedés után jelentősen csökken a közösség növekedésével, miközben az új házasságokra vetített görögkatolikus születésszám monoton növekszik a görögkatolikus közösségek méretének növekedésével párhuzamosan. A nagyobb közösség nagyobb felekezeti homogenitást is jelöl (1 feletti érték az eltérő évkörök miatt lehetséges – másként fogalmazva, az 1000-2000 fő közötti görögkatolikus közösségek esetében, ha mindet homogénnek tekintjük, a lakosságszám 20 év alatt akár 15%-ot is nőhetett 1785-1806 között. Hogy ez mekkora mértékben migráció, felekezetváltás vagy éppen természetes szaporulat eredménye, az nem deríthető ki a számokból). A görögkatolikus úrbéresek aránya a teljes lakossághoz mérve fluktuált, a kisebb közösségeikben felülreprezentáltak voltak a teljes társadalom úrbéreseinek arányához képest. A teljes jobbágyok aránya magasabb volt a teljes társadalomban, de különbség a görögkatolikus közösség méretének növekedésével eliminálódott. A házas és házatlan zsellérek esetében a görögkatolikusok között volt arányuk magasabb, a filiák távolsága a központtól szintén korrelált (fordítottan) a közösség méretével.

Ha ezek után a földrajztudományban gyakran alkalmazott *településméret* szerinti differenciáltságot vizsgáljuk meg (3. táblázat), akkor azt látjuk, hogy a görögkatolikusok átlagos száma a legnagyobb, 2000 fő feletti településeken sem éri el a 600 főt, miként az 1000-2000 fő feletti településeken sem, csak hogy ez utóbbiak felekezeti értelemben görögkatolikus többséggel bírnak (akár az 500-1000 fő közti települések), míg az előbbieket nem. A gyerekarány sokkal kevésbé differenciált, mint a korábbi vizsgálatoknál, az úrbéresek aránya ugyan nő a görögkatolikusok között, de ez sem differenciált igazán, ellenben a görögkatolikus jobbágyok aránya csökken a településméret növekedésével a görögkatolikus úrbéresek között, miközben a zselléréké nő. A görögkatolikus házaspárok aránya általában minden kategóriában magasabb, mint a görögkatolikus lakosságban mérhető aránya, ami a közösség vitalitásáról, terjeszkedéséről tesz bizonyosságot. A görögkatolikus születések halálozásokhoz mért aránya lassan növekszik, kivéve a legnagyobb településeket, ahol közel azonos a két érték, sőt, a halálozások száma magasabb, mint a születéseké (ez urbanizációs sajátosság, a városokban a szaporulatot inkább a migráció biztosítja, mint a természetes szaporulat. A településméret növekedésével előbb nő, majd meredeken csökken a születési ráta, ugyanez a helyzet, ha a születéseket a gyerekszámhoz, nem a görögkatolikus összlakosság számához mérjük. A halálozási ráta ugyancsak hullámzik, de a legnagyobb településeken alapvetően kicsi az érték (ugyancsak urbánus jellegre utalva). A 200 fő alatti falvak legalább 5%-os népességnövekedést könyvelhettek el 1785-1806 között, az 1000 fő feletti településeken viszont 50% alá esik a görögkatolikusok aránya a teljes halmazra jellemző 66% helyett. A településméret növekedésével lassan, de biztosan csökken a görögkatolikusok körében is az úrbéresek aránya, ami megfelel az országos (urbanizációs) trendeknek esetükben is, noha az tény, hogy a görögkatolikusok esetében az úrbéresek aránya a teljes társadalomhoz képest minden településméret esetében nagyobb, sőt a nagyobb települések esetében a differencia csak fokozódik, ami arra utal, hogy társadalmukra a városias életformák kevésbé jellemzők, mint a többi felekezet esetében. A görögkatolikus házatlan zsellérek esetében ugyanez a minta, a görögkatolikus házas zsellérek esetében viszont az 1000 fő feletti településeken az ő arányuk már magasabb, mint a teljes társadalom házas zselléréié. A településméret és a filiák távolsága között viszont nem volt differenciáltság, tehát a parókiák megszervezése kevésbé a település méretétől, mint a görögkatolikus lakosság nagyságától vagy épp a hívók arányától függött.

Ha a görögkatolikus településeket centrumként és perifériaként értelmezve a görögkatolikus *parókiák és filiák* társadalmi-gazdasági-demográfiai sajátosságainak differenciáira vagyunk kíváncsiak (4. táblázat), akkor az 1806-os összeírás alapján a következő összehasonlítás tehető: a parokiális központok hívóinek létszáma meghaladja az 500 főt, a filiáké csak 100 görögkatolikus lélek átlagosan (ezen települések átlagos lélekszáma viszont 1000 és 500 fő!). A gyerekek aránya a görögkatolikusok között a parokiális központokban magasabb, míg az úrbéresek aránya itt kisebb. Közöttük viszont kiemelkedő a teljes jobbágyok aránya, míg a házas és házatlan zsellérek aránya filiákban magasabb volt. A görögkatolikus házaspárok aránya a parókiákon volt magasabb az összes házaspárhoz mérve (ami a felekezeti gyakoriság különbségeinek fényében nem is meglepő), a születések halálozáshoz és görögkatolikus összlakossághoz mért értéke szintén itt volt kedvezőbb. A görögkatolikus házaspárokra azonban azonos mennyiségű születés esik, miként a görögkatolikus gyerekszámhoz mért születésszám tekintetében sincs különbség.

A halálozások aránya viszont a filiákon magasabb volt, a felekezet gyakorisága a lakosságban alacsonyabb, viszont több volt az új házasság. A filiák esetében a görögkatolikus lakosságban alacsonyabb volt a teljes jobbágyok aránya az úrbéresek között, mint a többi felekezetenél.

Ha a *filiák parókiáktól való távolsága* szerint (8. táblázat) vizsgáljuk a társadalmi-gazdasági-demográfiai sajátosságokat, akkor nem meglepő módon a közösség mérete 500 főről 2 órai járás esetében 50 főre csökken, a gyónásra nem képes, kiskorú görögkatolikus lakosság aránya szintén csökken, míg az úrbéresek aránya hullámozva ugyan, de növekszik. Legmarkánsabb trendként a házatlan zsellérek arányának parókiától való távolsággal emelkedő aránya rajzolódik ki, utalva a centrumból a periféria felé történő folyamatos kiáramlásra (hiszen a frissen vándorlónak kisebb eséllyel van jobbágytelke, mint a már megtelepedettnek, vagy a kibocsátó közegben élőnek). Ugyanígy csökken a görögkatolikus házaspárok aránya az összes házaspárból és a görögkatolikus lakosság aránya is 90%-ról 20% alá esik a parókiától 3 óra járásra. A születési ráta is hullámzik, de összességében csökkenő tendenciát mutat, akármelyik mérőszámot választjuk. A házassági kedvet illetően hasonló tendencia nem mutatható ki és a centrumoktól való távolság növekedésével egyre több a zsellér a görögkatolikus társadalomban a többi felekezethez mérten. Ennek köszönhetően a teljes jobbágyok aránya pedig jelentősen csökken a görögkatolikus közösségekben a távoli filiák felé haladva a többi felekezethez viszonyítva.

Ahol nem regisztráltak új görögkatolikus *házaspárt* 1806-ban, ott a közösség átlagos létszáma 70 fő alatt volt, szemben a 240 fős teljes csoportátlaggal. Átlag alatti volt a kiskorúak aránya is, ellenben a legmagasabb itt volt az úrbéresek aránya (miközben a jobbágyoké a legalacsonyabb, tehát sok volt a közösségben a zsellér), viszont a görögkatolikus házaspárok aránya a többi csoportéhoz képest átlag alatti maradt. A születési arányszám kifejezetten alacsony volt, akármelyik egyéb tényezőhöz (görögkatolikus lakosság, halálozások, gyónásra képtelenek, stb.) viszonyítjuk.

A halálozási ráta nem volt kiugróan magas, a felekezeti arány 40% körül volt, ami kirívóan alacsony és ezek a helyek a parókiáktól több mint 75 perc járásra voltak átlagosan, miközben az úrbéresek aránya a teljes görögkatolikus lakossághoz mérve elérte a 20-25%-ot a teljes halmaz 15%-ához képest, ráadásul a házatlan zsellérek a többi csoporthoz és a többi felekezet házatlan zselléreiének arányához képest is +20%-os felülreprezentáltságot mutattak.

Végül pedig az oktatás megléte és hiánya (5. táblázat) is lehet differenciáló tényező (bár a kapcsolat iránya, az ok és következmény nem feltétlenül egyértelműsíthetők). Ahol *sem katekizmus, sem iskola* nem volt ott az átlagos közösségméret 134 fő volt, ahol néptanító, népiskola volt, ott 400-700 fő közötti volt a görögkatolikus közösség, a katekizmusok átlag 350 fős közösségekben települtek, míg a 2 triviális iskola 800 feletti közösségben működött. Itt volt a legkisebb a gyerekarány egyébiránt, után következtek az oktatás nélküli helyiségek (1225). Az úrbéresek aránya átlag alatti a katekizmust tanító településeken, átlag feletti a néptanítós helyiségekben volt. A jobbágyok aránya az úrbéresek között ott volt a legalacsonyabb, ahol nem volt oktatás, itt volt a legalacsonyabb a görögkatolikus házaspárok aránya is,

akárcsak a születési ráta (e tekintetben a 2 triviális iskolának helyt adó közösség vetélkedett vele). Kifejezetten magas volt viszont a születésszám a tanítókkal rendelkező falvakban (ez inkább ok, mint okozat lehetett). Emellett itt a halálozási ráta is igen alacsony volt, miközben a lakosság 85% volt görögkatolikus, míg ahol nem volt iskola, ott ez 50% alatti arányt mutatott. A görögkatolikus úrbéresek aránya a teljes halmazéhoz az iskola nélküli településeken hasonlított leginkább. A házas és házatlan zsellérek aránya minden típusnál a görögkatolikusok esetében volt magasabb, kivéve a triviális iskolákkal bíró görögkatolikus közösségeket. És tulajdonképpen az sem meglepő, hogy iskolával a parókiától több mint 60 perc járásra lévő filiák nem rendelkeztek, a katekizmus pedig gyakoribb volt az egyházi központhoz közelebbi településeken, mint a néptanító.

A fent írtak részben intervallumba sorolt folytonos eloszlású változók elemzésén, részben nem kvantifikálható mutatókon alapultak – ha a kvantifikálható indikátorok korrelációs mátrixát tekintjük (tehát eltekintünk az intervallumba-sorolás korrelációt erősítő hatásától), akkor 0,5 feletti r értéket ritkán találunk (9. táblázat). Gyakori azonban a 0,3-0,5 közötti korrelációs koefficiens, mely nem tekinthető rossznak társadalomtudományok esetében (szemben a természettudományokkal). Hasonló korreláció mérhető a görögkatolikus jobbágyság aránya és a filiák távolsága között (-0,366), melyet éppen fent érintettünk. -0,445 –ös koefficiens mérhető a filiák távolsága és a görögkatolikus házaspárok összes párhoz mért aránya között és $r = 0,333$ -as érték mérhető a telkes jobbágyok és görögkatolikus telkes jobbágyok arányszámának különbsége és a távolság között. $r=0,391$ -es érték mérhető a gyónásra nem képes görögkatolikusok (gyerekek) aránya és a görögkatolikus házaspárok aránya között, -0,345 a házatlan zsellérek aránya és görögkatolikus házaspárok összes párhoz mért aránya között. A felekezeti arányokkal szinte egyik tényező sem korrelál erősen.

1. táblázat. A társadalmi-demográfiai-gazdasági mutatók értékeinek változása a görögkatolikus lakosság gyakoriságának függvényében

Görög-katolikus felekezeti arány (1=100%) és esetszám	összes görög-katolikus (fő)	gyónásra nem képes / összes görög-katolikus (1=100%)	görög-katolikus úrbéres / összes görögkatolikus (1=100%)	görög-katolikus jobbágy / összes gk. úrbéres (1=100%)	görög-katolikus házas zsellér / összes gk. úrbéres (1=100%)	görög-katolikus házatlan zsellér / összes gk. úrbéres (1=100%)	görög-katolikus pár / összes házaspár (1=100%)	gk. születések / gk. halálozások	gk. születések / gk. lakos	gk. születések / gk. párok	gk. évi születések / gk. össz. gyónásra képtelen
0,10 alatt (482)	23,707	0,175	0,239	0,252	0,361	0,387	0,449	0,669	0,020	0,213	0,118
0,10-0,33 (312)	105,808	0,255	0,183	0,371	0,388	0,241	0,628	1,321	0,030	0,262	0,125
0,33-0,50 (133)	232,496	0,258	0,167	0,489	0,321	0,190	0,777	1,315	0,032	0,248	0,131
0,50-0,75 (162)	320,327	0,262	0,160	0,563	0,302	0,136	0,863	1,461	0,034	0,255	0,136
0,75-1,00 (729)	401,676	0,274	0,159	0,758	0,167	0,075	0,972	1,540	0,031	0,190	0,122
Total (181)	231,065	0,243	0,185	0,532	0,276	0,192	0,762	1,376	0,028	0,219	0,124

Görög-katolikus felekezeti arány (1=100%) és esetszám	gk. születések / gk. új házasság	gk. halálozások / gk. lakosság	új házasság / gk. párok összesen (1=100%)	gk. lakos 1806 / jogi népesség 1785 (1=100%)	úrbéresek aránya a lakosságból - gk. úrbéresek aránya lakosságból (1=100%)	telkes jobbágy aránya az úrbéresek között - gk. telkes jobbágy aránya az úrbéresek között (1=100%)	házatlan zsellér aránya az úrbéresek között - gk. házatlan zsellér aránya az úrbéresek között (1=100%)	filiák távolsága negyed-órában	Népesség-szám 1785-ben
0,10 alatt (482)	1,222	0,042	0,098	0,040	-0,157	0,408	-0,330	6,654	714,276
0,10-0,33 (312)	2,830	0,026	0,086	0,196	-0,104	0,328	-0,186	4,696	566,663
0,33-0,50 (133)	3,996	0,032	0,094	0,417	-0,091	0,240	-0,137	3,038	566,180
0,50-0,75 (162)	4,414	0,031	0,065	0,627	-0,081	0,184	-0,081	2,198	512,846
0,75-1,00 (729)	4,694	0,026	0,047	1,076	-0,057	0,018	-0,034	1,405	381,668
Total (181)	4,101	0,031	0,069	0,562	-0,096	0,195	-0,141	3,551	526,787

2. táblázat. A társadalmi-demográfiai-gazdasági mutatók értékeinek változása a görög-katolikus közösség csoportméretének függvényében

Összes görög-katolikus és esetszám	összes görög-katolikus (fő)	gyónásra nem képes / összes görög-katolikus (1=100%)	űrbéres / összes görög-katolikus (1=100%)	görög-katolikus jobbágy / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házas zsellér / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házatlan zsellér / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus pár / összes házaspár (1=100%)	gk. születések / gk. halálozások	gk. születések / gk. lakos	gk. születések / gk. párok
0-10 (221)	5,271	0,128	0,297	0,208	0,334	0,458	0,390	0,233	0,019	0,135
10-20 (136)	15,456	0,215	0,223	0,218	0,376	0,406	0,534	0,567	0,018	0,148
20-50 (242)	34,723	0,231	0,196	0,377	0,360	0,262	0,522	0,978	0,027	0,253
50-100 (281)	73,206	0,262	0,175	0,476	0,338	0,186	0,736	1,289	0,030	0,218
100-200 (357)	150,431	0,258	0,154	0,600	0,263	0,136	0,828	1,416	0,031	0,236
200-500 (558)	323,362	0,274	0,157	0,676	0,223	0,101	0,932	1,533	0,031	0,210
500-1000 (215)	675,628	0,269	0,176	0,707	0,195	0,098	0,979	1,679	0,031	0,220
1000-2000 (55)	1370,982	0,291	0,181	0,690	0,209	0,102	0,983	1,510	0,029	0,187
Total (2011)	239,897	0,245	0,186	0,537	0,276	0,187	0,774	1,400	0,028	0,214

Összes görög-katolikus és esetszám	gk. évi születések / gk. össz. gyónásra képtelen	gk. születések / gk. új házasság	gk. halálozások / gk. lakosság	új házasság / gk. párok összesen (1=100%)	gk. lakos 1806 / jogi népesség 1785 (1=100%)	űrbéres aránya a lakosságból - gk. űrbéres aránya lakosságból (1=100%)	teljes jobbágy aránya az űrbéresek között - gk. teljes jobbágy aránya az űrbéresek között (1=100%)	házatlan zsellér aránya az űrbéresek között - gk. házatlan zsellér aránya az űrbéresek között (1=100%)	filiák távolsága negyedórában
0-10 (221)	0,123	0,333	0,056	0,069	0,024	-0,196	0,478	-0,409	7,950
10-20 (136)	0,097	0,429	0,020	0,062	0,061	-0,137	0,476	-0,352	6,860
20-50 (242)	0,127	1,306	0,034	0,093	0,169	-0,106	0,334	-0,196	5,153
50-100 (281)	0,122	2,121	0,026	0,073	0,767	0,451	0,259	-0,143	4,963
100-200 (357)	0,132	3,599	0,029	0,074	0,731	-0,065	0,154	-0,094	3,104
200-500 (558)	0,121	4,454	0,027	0,061	0,982	-0,057	0,072	-0,053	1,498
500-1000 (215)	0,123	5,267	0,025	0,055	1,046	-0,083	0,008	-0,042	0,130
1000-2000 (55)	0,107	6,050	0,023	0,039	1,157	-0,103	-0,099	-0,054	0,000
Total (2011)	0,122	4,075	0,031	0,068	0,658	-0,032	0,189	-0,137	3,487

3. táblázat. A görög-katolikus lakosság társadalmi-demográfiai-gazdasági mutatói értékeinek változása a településméret függvényében

Össznépesség	összes görög-katolikus (fő)	gyónásra nem képes / összes görög-katolikus (1=100%)	űrbéres / összes görög-katolikus (1=100%)	görög-katolikus jobbágy / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házas zsellér / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házatlan zsellér / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus pár / összes házaspár (1=100%)	gk. születés / gk. halálozás	gk. születések / gk. lakos	gk. születések / gk. párok
0-200 (417)	113,782	0,248	0,172	0,658	0,192	0,150	0,841	1,363	0,027	0,178
200-500 (921)	193,221	0,250	0,181	0,530	0,290	0,181	0,757	1,374	0,026	0,197
500-1000 (426)	351,631	0,234	0,192	0,486	0,301	0,213	0,750	1,455	0,034	0,265
1000-2000 (100)	577,230	0,233	0,199	0,485	0,278	0,236	0,765	1,493	0,024	0,300
2000 felett (44)	535,182	0,208	0,195	0,324	0,361	0,314	0,672	0,984	0,023	0,271
Total (1908)	239,240	0,244	0,183	0,541	0,272	0,187	0,773	1,389	0,028	0,215

Össznépesség	gk. évi születések / gk. össz. gyónásra képtelen	gk. születések / gk. új házasság	gk. halálozások / gk. lakosság	új házasság / gk. párok összesen (1=100%)	gk. lakos 1806 / jogi népesség 1785 (1=100%)	űrbéres aránya a lakosságból - gk. űrbéres aránya lakosságból (1=100%)	teljes jobbágy aránya az űrbéresek között - gk. teljes jobbágy aránya az űrbéresek között (1=100%)	házatlan zsellér aránya az űrbéresek között - gk. házatlan zsellér aránya az űrbéresek között (1=100%)	filiák távolsága negyedórában
0-200 (417)	0,115	3,198	0,038	0,048	1,052	0,205	0,144	-0,106	4,000
200-500 (921)	0,116	3,953	0,027	0,065	0,593	-0,090	0,213	-0,132	3,580
500-1000 (426)	0,144	4,919	0,033	0,078	0,515	-0,110	0,213	-0,155	2,904
1000-2000 (100)	0,122	4,923	0,034	0,085	0,442	-0,124	0,093	-0,197	2,970
2000 felett (44)	0,131	3,071	0,028	0,182	0,176	-0,123	0,001	-0,220	3,182
Total (1908)	0,123	4,111	0,031	0,068	0,658	-0,032	0,188	-0,137	3,480

4. táblázat. A görög-katolikus lakosság társadalmi-demográfiai-gazdasági mutatói értékeinek változása a lokális centrum-periféria viszonyok függvényében

Parókia	összes görög-katolikus (fő)	gyónásra nem képes / összes görög-katolikus (1=100%)	űrbéres / összes görög-katolikus (1=100%)	görög-katolikus jobbágy / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házas zsellér / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házatlan zsellér / összes gk. űrbéres	görög-katolikus pár / összes házaspár (1=100%)	gk. születések / gk. halálozások	gk. születések / gk. lakos	gk. születések / gk. párok	gk. évi születések / gk. összgyónásra képtelen
nem (1368)	107,528	0,232	0,195	0,457	0,311	0,231	0,684	1,302	0,027	0,215	0,121
igen (643)	521,516	0,271	0,166	0,697	0,205	0,099	0,955	1,536	0,032	0,211	0,124
Total (2011)	239,897	0,245	0,186	0,537	0,276	0,187	0,774	1,400	0,028	0,214	0,122

Parókia	gk. születések / gk. új házasság	gk. halálozások / gk. lakosság	új házasság / gk. párok összesen (1=100%)	gk. lakos 1806 / jogi népesség 1785 (1=100%)	űrbéres aránya a lakosságból - gk. űrbéres aránya lakosságból (1=100%)	telkes jobbágy aránya az űrbéresek között - gk. telkes jobbágy aránya az űrbéresek között (1=100%)	házatlan zsellér aránya az űrbéresek között - gk. házatlan zsellér aránya az űrbéresek között (1=100%)	fiлиák távolsága negyed-óraban
nem (1368)	3,326	0,032	0,074	0,502	-0,014	0,267	-0,182	5,113
igen (643)	4,821	0,027	0,056	0,987	-0,070	0,034	-0,048	0,026
Total (2011)	4,075	0,031	0,068	0,658	-0,032	0,189	-0,137	3,487

5. táblázat. A görög-katolikus lakosság társadalmi-demográfiai-gazdasági mutatói értékeinek változása az oktatás megléte illetve hiánya függvényében

Iskola vagy katekizmus	összes görög-katolikus (fő)	gyónásra nem képes / összes görög-katolikus (1=100%)	űrbéres / összes görög-katolikus (1=100%)	görög-katolikus jobbágy / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házas zsellér / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házatlan zsellér / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus pár / összes házaspár (1=100%)	gk. születések / gk. halálozások	gk. születések / gk. lakos	gk. születések / gk. párok	gk. évi születések / gk. összgyónásra képtelen
kat (684)	373,079	0,270	0,162	0,675	0,215	0,110	0,914	1,547	0,031	0,215	0,121
nép (35)	494,514	0,235	0,219	0,613	0,175	0,212	0,834	1,643	0,041	0,263	0,121
nép, és kat (61)	711,820	0,269	0,195	0,572	0,268	0,160	0,935	1,207	0,035	0,245	0,144
nincs (1225)	134,063	0,230	0,198	0,451	0,315	0,234	0,679	1,285	0,026	0,210	0,121
trivialis (2)	829,500	0,165	0,197	0,626	0,210	0,164	0,985	1,091	0,035	0,165	0,231
Total (2011)	239,897	0,245	0,186	0,537	0,276	0,187	0,774	1,400	0,028	0,214	0,122

Iskola vagy katekizmus	gk. születések / gk. új házasság	gk. halálozások / gk. lakosság	új házasság / gk. párok összesen (1=100%)	gk. lakos 1806 / jogi népesség 1785 (1=100%)	űrbéres aránya a lakosságból - gk. űrbéres aránya lakosságból (1=100%)	telkes jobbágy aránya az űrbéresek között - gk. telkes jobbágy aránya az űrbéresek között (1=100%)	házatlan zsellér aránya az űrbéresek között - gk. házatlan zsellér aránya az űrbéresek között (1=100%)	fiлиák távolsága negyed-óraban
kat (684)	4,593	0,027	0,055	0,967	-0,060	0,057	-0,058	1,518
nép (35)	4,161	0,019	0,072	0,856	-0,126	0,066	-0,142	2,657
nép, kat (61)	4,823	0,035	0,081	0,768	-0,100	0,115	-0,099	0,311
nincs (1225)	3,439	0,033	0,076	0,476	-0,010	0,277	-0,187	4,777
trivialis (2)	4,333	0,032	0,038	1,019	-0,147	-0,098	-0,022	0,000
Total (2011)	4,075	0,031	0,068	0,658	-0,032	0,189	-0,137	3,487

6. táblázat. A görög-katolikus lakosság társadalmi-demográfiai-gazdasági mutatói értékeinek változása a prédikáció nyelvén (a közösség nyelvén) függvényében

Görög-katolikus prédikáció nyelve	összes görög-katolikus (fő)	gyónásra nem képes / összes görög-katolikus (1=100%)	űrbéres / összes görög-katolikus (fő)	görög-katolikus jobbágy / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házas zsellér / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus házatlan zsellér / összes gk. űrbéres (1=100%)	görög-katolikus pár / összes házaspár (1=100%)	gk. születések / gk. halálozások	gk. születések / gk. lakos	gk. születések / gk. párok	gk. évi születések / gk. összgyónásra képtelen
magyar (346)	97,697	0,225	0,225	0,299	0,384	0,316	0,665	1,093	0,024	0,215	0,125
magyar, ruszin (20)	160,100	0,199	0,174	0,389	0,250	0,361	0,761	0,981	0,025	0,172	0,142
ruszin (1276)	251,627	0,247	0,170	0,609	0,242	0,149	0,795	1,451	0,030	0,214	0,125

ruszin, magyar (70)	143,329	0,260	0,219	0,368	0,332	0,300	0,775	0,910	0,028	0,213	0,112
ruszin, szlovák (20)	59,650	0,160	0,243	0,118	0,448	0,434	0,456	1,056	0,019	0,201	0,123
román (180)	554,650	0,302	0,193	0,686	0,203	0,111	0,964	1,631	0,031	0,220	0,106
szlovák (41)	69,610	0,157	0,236	0,258	0,426	0,316	0,411	0,905	0,019	0,189	0,122
Total (2011)	239,897	0,245	0,186	0,537	0,276	0,187	0,774	1,400	0,028	0,214	0,122

Görög-katolikus prédikáció nyelve	gk. születések / gk. új házasság	gk. halálozások / gk. lakosság	új házasság / gk. párok összesen (1=100%)	gk. lakos 1806 / jogi népesség 1785 (1=100%)	úrbéres aránya a lakosságból - gk. úrbéres aránya lakosságból (1=100%)	telkes jobbágy aránya az úrbéresek között - gk. telkes jobbágy aránya az úrbéresek között (1=100%)	háztalan zsellér aránya az úrbéresek között - gk. háztalan zsellér aránya az úrbéresek között (1=100%)	filiák távolsága negyedóraban
magyar (346)	3,557	0,028	0,084	0,146	-0,140	0,343	-0,270	6,341
magyar, ruszin (20)	2,481	0,030	0,067	0,372	-0,102	0,495	-0,367	4,200
ruszin (1276)	4,229	0,033	0,069	0,764	-0,071	0,145	-0,096	2,932
ruszin, magyar (70)	3,219	0,031	0,050	0,360	-0,132	0,401	-0,246	4,500
ruszin, szlovák (20)	2,417	0,032	0,034	0,130	-0,177	0,536	-0,389	6,800
román (180)	4,290	0,026	0,048	1,348	0,574	-0,003	-0,070	0,878
szlovák (41)	1,500	0,016	0,064	0,155	-0,156	0,418	-0,262	6,244
Total (2011)	4,075	0,031	0,068	0,658	-0,032	0,189	-0,137	3,487

7. táblázat. A görög-katolikus lakosság társadalmi-demográfiai-gazdasági mutatói értékeinek változása a lakosság domináns vallásának függvényében

Vallás	összes görög-katolikus (fő)	gyónásra nem képes / összes görög-katolikus (1=100%)	úrbéres / összes görög-katolikus (1=100%)	görög-katolikus jobbágy / összes gk. úrbéres (1=100%)	görög-katolikus házas zsellér / összes gk. úrbéres (1=100%)	görög-katolikus háztalan zsellér / összes gk. úrbéres (1=100%)	görög-katolikus pár / összes házaspár (1=100%)	gk. születések / gk. halálozások	gk. születések / gk. lakos	gk. születések / gk. párok	gk. évi születések / gk. össz gyónásra képtelen
ismeretlen (27)	147,852	0,159	0,235	0,359	0,336	0,305	0,624	1,074	0,019	0,245	0,152
evangélikus (11)	72,182	0,191	0,222	0,395	0,306	0,299	0,656	1,277	0,035	1,008	0,177
református (210)	122,276	0,255	0,223	0,348	0,343	0,309	0,790	1,226	0,023	0,149	0,097
római katolikus (456)	214,373	0,228	0,175	0,541	0,281	0,178	0,657	1,391	0,030	0,249	0,134
rk, ev (173)	89,555	0,200	0,217	0,357	0,326	0,317	0,478	1,155	0,027	0,336	0,123
rk, ev, ref (43)	202,767	0,240	0,157	0,314	0,484	0,201	0,606	1,312	0,023	0,181	0,103
rk, ref (375)	188,984	0,236	0,199	0,349	0,391	0,259	0,700	1,241	0,028	0,212	0,135
görög-katolikus (653)	386,832	0,279	0,161	0,783	0,149	0,067	0,994	1,579	0,030	0,172	0,114
vegyes (51)	92,353	0,187	0,238	0,290	0,371	0,339	0,565	0,818	0,029	0,272	0,131
Total (2011)	239,897	0,245	0,186	0,537	0,276	0,187	0,774	1,400	0,028	0,214	0,122

Vallás	gk. születések / gk. új házasság	gk. halálozások / gk. lakosság	új házasság / gk. párok összesen (1=100%)	gk. lakos 1806 / jogi népesség 1785 (1=100%)	úrbéres aránya a lakosságból - gk. úrbéres aránya lakosságból (1=100%)	telkes jobbágy aránya az úrbéresek között - gk. telkes jobbágy aránya az úrbéresek között (1=100%)	háztalan zsellér aránya az úrbéresek között - gk. háztalan zsellér aránya az úrbéresek között (1=100%)	filiák távolsága negyed-óraban
ismeretlen (27)	4,167	0,017	0,023	0,307	-0,144	0,325	-0,222	4,000
evangélikus (11)	2,611	0,031	0,598	0,306	-0,119	0,253	-0,170	3,818
református (210)	3,829	0,021	0,042	0,248	-0,143	0,379	-0,276	5,129
római katolikus (456)	4,442	0,040	0,069	0,694	0,180	0,211	-0,124	3,379
rk, ev (173)	2,707	0,037	0,176	0,253	-0,122	0,348	-0,233	5,838

rk, ev, ref (43)	2,882	0,027	0,157	0,273	-0,085	0,251	-0,113	2,674
rk, ref (375)	3,267	0,028	0,068	0,319	-0,113	0,322	-0,212	4,541
görög-katolikus (653)	4,536	0,025	0,041	1,153	-0,057	-0,016	-0,028	1,616
vegyes (51)	3,653	0,062	0,043	0,190	-0,173	0,377	-0,296	6,294
Total (2011)	4,075	0,031	0,068	0,658	-0,032	0,189	-0,137	3,487

8. táblázat. A görögkatolikus lakosság társadalmi-demográfiai-gazdasági mutatói értékeinek változása az egyházi centrumtól való távolság függvényében

Filiák távolsága negyedóraban	összes görög-katolikus (fő)	gyónásra nem képes / összes görög-katolikus (1=100%)	úrbéres / összes görög-katolikus (1=100%)	görög-katolikus jobbágy / összes gk. úrbéres (1=100%)	görög-katolikus házas zsellér / összes gk. úrbéres (1=100%)	görög-katolikus házatlan zsellér / összes gk. úrbéres (1=100%)	görög-katolikus pár / összes házaspár (1=100%)	gk. születések / gk. halálózások	gk. születések / gk. lakos	gk. születések / gk. párok
0 (671)	509,128	0,272	0,165	0,699	0,204	0,096	0,957	1,553	0,031	0,208
1 (104)	137,029	0,239	0,172	0,541	0,262	0,197	0,787	1,177	0,030	0,325
2 (279)	149,290	0,257	0,182	0,535	0,268	0,197	0,792	1,445	0,030	0,211
3 (147)	132,537	0,244	0,179	0,507	0,320	0,173	0,697	1,601	0,027	0,190
...										
9 (25)	50,840	0,198	0,238	0,395	0,250	0,355	0,579	0,909	0,017	0,151
10 (43)	35,977	0,177	0,289	0,202	0,480	0,319	0,432	0,655	0,016	0,189
11 (8)	39,000	0,200	0,206	0,431	0,354	0,215	0,506	1,000	0,014	0,110
12(55)	49,164	0,178	0,246	0,307	0,369	0,324	0,545	0,997	0,016	0,097
Total (2011)	239,897	0,245	0,186	0,537	0,276	0,187	0,774	1,400	0,028	0,214

Filiák távolsága negyedóraban	gk. évi születések / gk. össz gyónásra képtelen	gk. születések / gk. új házasság	gk. halálózások / gk. lakosság	új házasság / gk. párok összesen (1=100%)	gk. lakos 1806 / jogi népesség 1785 (1=100%)	úrbéres aránya a lakosságból - gk. úrbéres aránya lakosságból (1=100%)	telkes jobbágy aránya az úrbéresek között - gk. telkes jobbágy aránya az úrbéresek között (1=100%)	házatlan zsellér aránya az úrbéresek között - gk. házatlan zsellér aránya az úrbéresek között (1=100%)
0 (671)	0,122	4,774	0,027	0,055	0,980	-0,070	0,030	-0,047
1 (104)	0,143	3,178	0,034	0,125	0,659	-0,080	0,207	-0,142
2 (279)	0,119	3,586	0,027	0,054	0,615	-0,088	0,182	-0,145
3 (147)	0,119	3,528	0,027	0,067	0,510	-0,090	0,249	-0,127
...								
9 (25)	0,086	1,833	0,020	0,011	0,279	-0,145	0,353	-0,315
10 (43)	0,118	0,667	0,016	0,112	0,101	-0,208	0,471	-0,264
11 (8)	0,071	1,833	0,024	0,074	0,097	-0,126	0,349	-0,130
12(55)	0,078	2,849	0,024	0,116	0,170	-0,150	0,420	-0,283
Total (2011)	0,122	4,075	0,031	0,068	0,658	-0,032	0,189	-0,137

9. táblázat. A folytonos eloszlású alapváltozókból képzett indikátorok korrelációs mátrixa a 2000 érintett település adataival

	filiák távolsága negyedóraban	gyónásra nem képes/összes gk	gk jobbágyok aránya az összes gk lakosból	gk házatlan zsellér aránya az összes gk lakosból	gk házaspár az összes házaspárból	gk_ születés / gk halálózás	gk_ születés / gk lakos	gk halálózás / gk lakos	új házasság / összes gk házasság	gk lakos (1806) / népesség 1785
filiák távolsága negyed-óraban	1,000	-,246**	-,366**	,274**	-,445**	-,125**	-,104**	0,008	,052*	-,136**
gyónásra nem képes/összes gk	-,246**	1,000	,238**	-,210**	,391**	,155**	,159**	-,053*	-,127**	,109**
gk jobbágyok aránya az összes gk lakosból	-,366**	,238**	1,000	-,628**	,467**	,150**	0,044	-,049*	-,140**	,155**
gk házatlan zsellér aránya az összes gk lakosból	,274**	-,210**	-,628**	1,000	-,345**	-,105**	0,004	,059**	,134**	-,079**
gk házaspár az összes házaspárból	-,445**	,391**	,467**	-,345**	1,000	,172**	,108**	-,081**	-,189**	,212**
gk_ születés / gk halálózás	-,125**	,155**	,150**	-,105**	,172**	1,000	,243**	-,158**	-0,046	0,025

gk születés / gk lakos	-,104**	,159**	0,044	0,004	,108**	,243**	1,000	,122**	0,013	0,013
gk halálozás / gk lakos	0,008	-,053*	-,049*	,059**	-,081**	-,158**	,122**	1,000	,050*	-0,017
új házasság / összes gk házasság	,052*	-,127**	-,140**	,134**	-,189**	-0,046	0,013	,050*	1,000	-0,044
gk lakos (1806) / népesség 1785	-,136**	,109**	,155**	-,079**	,212**	0,025	0,013	-0,017	-0,044	1,000